

פסחים עה

אמר רבי צדוק: מעשה ברכן גמליאל שאמר לטבי עבדו צא וצלה לנו את הפסח על האסכלה.
קושי: מעשה לסתור?

תירוץ: חסורי מיחסרא והכי קתני: ואם אסכלא מנוקבת - מותר. ואמר רבי צדוק: מעשה ברכן גמליאל שאמר לטבי עבדו צא וצלה לנו את הפסח על האסכלא מנוקבת.

שאלה: בעא מיניה רב חיננא בר אידי מרב אדא בר אהבה: תנור שהסיקו בקליפי ערלה, וגרפו ואפה בו את הפת, לדברי האוסר מהו?
תשובה: אמר ליה: הפת מותרת.

קושי מפסח: והאמר רב חיננא סבא אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: תנור שהסיקו, וגרפו וצלה בו את הפסח - אין זה צלי אש, שנאמר **צ' א' צ' א' א' ע' א'** שתי פעמים. טעמא - דגלי רחמנא **צ' א' צ' א' א' ע' א'** שתי פעמים. הא לא גלי רחמנא - הוי אמינא צלי אש הוא!
תירוץ 1: אמר ליה: גלי רחמנא התם, וילפינן מינה.

תירוץ 2: התם טעמא - דכתב רחמנא **צ' א' א' ע' א'** שתי פעמים, הא לא כתב רחמנא **צ' א' א' ע' א'** שתי פעמים - הוה אמינא: אאש קפיד רחמנא, ואפילו גרפו נמי **צ' א' א' ע' א'** הוא. אבל הכא - אעצים דאיסורא קא קפיד רחמנא, והא ליתנהו מסקנה: גרף את הגחלים זה אינו נחשב **צ' א' א' ע' א'** וגם אינו נחשב באיסור של קליפי ערלה

קרבן פסח על גחלים

הלכה: תנו רבנן: **חתכו ונתנו על גבי גחלים. רבי אומר: אומר אני שזה צלי אש. גחלים=אש**

סתירה: רמי ליה רב אחדבוי בר אמי לרב חסדא: מי אמר רבי גחלים אש נינהו, ורמינהו: (ויקרא יג) **נכות א', אין לי אלא שנכוה באש, נכוה בגחלת, ברמץ, בסיד רותח, בגפסיס רותח וכל דבר הבא מן האור, לאיתווי חמי האור, מניין? תלמוד לומר נכוה נכוה ריבה.** טעמא דרבי רחמנא **נכוה נכוה**, הא לא רבי רחמנא **נכוה נכוה** - גחלים לאו אש נינהו!
גחלים=אש רק כשיש דרשה ספציפית

פתרון 1: גחלת של עץ לא איצטריך קרא לרבוויי. כי איצטריך קרא - לגחלת של מתכת. רבי דיבר על גחלים של עץ והברייתא על צרעת דיברה על גחלים של מתכת

גחלים של עץ=אש, גחלים של מתכת ≠ אש

קושי על התירוץ: וגחלים של מתכת לאו אש הוא? והא גבי בת כהן, דכתיב (ויקרא כא) **כאא תשרף** ואמר רב מתנה: פתילה של אבר היו עושין לה!
גחלים של מתכת=אש

תירוץ: שאני התם, דאמר קרא **כאא תשרף תשרף** לרבות כל שריפות הבאות מן האש
גחלים של מתכת=אש רק כשיש דרשה ספציפית בפסוק
תשרף=כל דרכי שריפה שבאות מן האש
קושי 1: וכל שכן אש עצמה. ונקיף לה חבילי זמורות ונקלה!

תירוץ: אתיא **שריפה שריפה** מבני אהרון, מה להלן - שריפת נשמה וגוף קיים, אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים.
קושי: ונעביד לה חמי האור!

תירוץ: משום דרב נחמן. דאמר רב נחמן: אמר קרא **ואהבת זרעך כמוק** - ברור לו מיתה יפה.

קושי: וכי מאחר דאיכא רב נחמן, גזירה שוה למה לי?
תירוץ: אמרי:

- אי לאו גזירה שוה - הוה אמינא: שריפת נשמה וגוף קיים - לאו שריפה היא.
- ואי משום דרב נחמן - ניפוש לה חבילי זמורות טובא, כי היכי דתמות בעגלא, קא משמע לן.

עוד קושי: ואלא **כאא** למה לי?

תירוץ: לאפוקי אבר מעיקרו.

קושי 2 על הדרשה: אמר ליה רבי ירמיה לרבי זירא: וכל היכא דכתיב **כאש תשרי** לרבות כל שריפות הבאות מחמת אש הוא? והא גבי פרים הנשרפים, דכתיב בהו (ויקרא ד) **ושריף אתו עץ עציץ כאש ותניא: כאש - ולא בסיד רותח, ולא בגפסיס רותח!** **תשרי ≠ כל דרכי שריפה**

תירוץ: אמר ליה: הכי השתא! התם כתיב **כאש**, והדר **תשרי** - לרבות כל שריפות הבאות מחמת האש. הכא כתיב **ושריף אתו עץ עציץ כאש** - לבסוף אש, למימרא דאש - אין, מידי אחרינא - לא.
קושי: התם נמי כתיבא שריפה לבסוף, דכתיב (ויקרא ד) **עץ עץ הגן שריף!** **תירוץ:** אמרי: ההוא **שריף** מיבעי ליה לכדתניא: **שריף - אף על פי שאין שם דשן, שריף - אף על פי שהצית האור ברובו.**

פתרון אחר לסתירה: רבינא אמר: כרוך ותני (ויקרא יג) **מכות אש - אין לי אלא שנכוה באש ובגחלת.** נכוה ברמץ בסיד רותח ובגפסיס רותח, ובכל דבר הבא מחמת האור לאיתוויי חמי האור - מניין? **תלמוד לומר מכוה מכוה ריבה.**
גחלים=אש

עוד סתירה לדברי רבי: רבא רמי: מי אמר רבי גחלים איקרו אש, ורמינהי: **אחי' יכול עוממות - תלמוד לומר אש. אי אש יכול שלהבת - תלמוד לומר אחי'. הא כיצד? מביא מן הלוחשות.** אלמא **גחלים ≠ אש**

קושי על הברייתא: והא גופא קשיא: אמרת **אחי' - יכול עוממות**, אלמא: לוחשות אש נינהו. אימא סיפא: **אי אש יכול שלהבת - תלמוד לומר אחי'.** אלמא: אפילו לוחשות, לאו אש נינהו!

תירוץ ובכך מגיעים לסתירה: ואמר רב ששת, הכי קתני: **אחי' - יכול בין עוממות בין לוחשות - תלמוד לומר אש. אי אש - יכול שלהבת, תלמוד לומר אחי'. הא כיצד? מביא מן הלוחשות.** מכל מקום, **גחלים לא איקרי אש**, קשיא לרבי!

פתרון לתסירה: אמר אביי, תריץ הכי: **אחי' - יכול עוממות ולא לוחשות - תלמוד לומר אש. אי אש, יכול רצה שלהבת יביא, רצה גחלת יביא - תלמוד לומר אחי'. הא כיצד? מביא מן הלוחשות.**
גחלים=אש

קושי על דברי אביי: אמר רבה (או רבא): **רצה - גחלת יביא, רצה - שלהבת יביא.** שלהבת בלא גחלת היכי משכחת לה - כגון דשפייה למנא משחא, ואתלי ביה נורא. ההוא למה לי קרא למעוטי? השתא לפני מלך בשר ודם אין עושין כן, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא לא כל שכן?

פתרון אחר לסתירה: אלא אמר רבא תריץ הכי: **אחי' - יכול עוממות ולא לוחשות, תלמוד לומר אש. אי אש - יכול יביא מחצה גחלת ומחצה שלהבת.** אדעייל לגובאי הוי כוליה גחלת. תלמוד לומר **אקח מלא המחתה אחי' אש מעץ המזבח** - משעת לקיחה ניהוי גחלים.
גחלים=אש

שאלה: איבעיא להו: אוממות או עוממות?
תשובה: אמר רבי יצחק: **אורי' אא עממהו כן אר'י.**

